

Loads O' Laundry

1. Sorting Clean Laundry

שמירת שבת כהלכה

1

פב. כבסים שהורדו מן החבל (רטז), אסור למיין אותם לסוגיהם, אבל להניח כל דבר במקומו בנפרד (ולאו דוקא בארון, אלא גם בסמוך לו, ואחר מעבירים לארון) מיד אחרי שקפלוהו (באופן המותר, וכפי שמבואר להלן פרק טו סעיף מז) — מותר (ריז).

שמירת שבת כהלכה פרק טו, לו — מז

סידור בגדים וקיפולם בשבת וביו"ט

מא. בגדים מסוגים שונים או גדלים שונים המוטלים בערימה ללא סדר, אסור למיין אותם לפי הסוג או לפי הגודל (קמא), אבל מותר לקחת כל בגד כפי שבא לידו, לקפלו ושוב להניחו במקומו, וחוזר חלילה, עד שבדרך זו יסדר את כל הערימה (קמב) (ועיין לעיל פרק ג סעיף פב ולהלן סעיף מד וסעיף מז).

2

מב. מכיון שאין היתר לברור אלא סמוך לשימוש בדבר הנברר (ראה לעיל פרק ג סעיף סב), יש לברור את הבגד שצריך לו דוקא סמוך לשעת לבישתו, ועל כן יש להיזהר שלא לברור בליל שבת, או בליל יו"ט, את בגדי הילדים, הדרושים לבוקרו של היום (קמג), אבל מותר להרים את הבגדים העליונים שבערימת הבגדים כדי להגיע לבגדים שמתחתיהם סמוך לשעת לבישתם (קמד).

2. Hanging Wet Laundry

הלכות שבת סימן שא

מה ימי שנשרו כליו (קסא) במים, (קסב) הולך בהם *ואינו חושש שמא יבוא לידי סחיטה. (קסג) ולא ישטחם לנגבם, מפני מראית העין, שלא יחשדוהו שכבסן בשבת, (קסד) ו'אפלו' (נג) (קסה) *בחדרי תדרים שאין שם רואים (קסו) אסור. 'ולא אסרו אלא לשטחן בשבת, אבל אם שטח מערב-שבת פלים המכבסים, (קסז) אינו חייב לסלקן בשבת:

משנה ברורה

(קסד) ואפלו.

ובגדים המלפפים בהם תינוקות, שקורין ווינדליין², מותר לשטחן בביתו שיתנגבו, ואפלו בחמה בחצר, דכיון דיש עליהם גם צואת הקטן, ואם-כן מוכח שלא פבסן וליכא חששא; ואפשר אפלו אין עליהם צואה, אם לא נשרה כלן בהמי-רגלים, דהכל יודעין שדרך התינוקות להשתין, ובלבד שלא ישטחן נגד התנור במקום שהיד סולדת בו, וכדלקמה [ח"א]:

(קסה) בחדרי תדרים. השעם, ולא חלקו חכמים בתקנתן. כתבו התוספות והרא"ש, דדוקא במקום שיש חשש שיחשדוהו הרואים שעשה אסור דאורייתא, כגון כאן בכבוס, בזה אסור אפלו בחדרי תדרים, מה שאין כן בחדרי תדרים אסור דרבנן אפלו למה שייסברו הרואים, לא החמירו לאסור בזה כי אם בפרהסיא, והוכח דבר זה במקנא-אברהם נט"ז ושאר אחרונים:

3

(קסו) אסור. על-כן, אלונית שמביאו בערב-שבת כשהוא לח מבית-המרחץ, ישטחנו לנגבו מבעוד יום (יה) ולא ימתין עד אחר שקיעה.

שמירת שבת כהלכתה פרק טו, ו- יד
תליית בגדים לשם ייבוש והורדתם

4

ט. אסור לתלות כבסים רטובים במקום שרגילים לתלותם כדי לייבשם (ג).
וכן אסור להניחם במקום סמוך לתנור או להסקה (לא).

י. גם בגדים אחרים שנרטבו מחמת הגשמים (גב) או מחמת זיעה (גז) וכדו',
אפילו נרטבו רק במקצתם (גד). אסור לתלותם כדי לייבשם, או להניחם במקום
סמוך לתנור או להסקה.

יא. בגדים שמותר לשרותם במים (וראה לעיל סעיפים ה ו-ו), מותר לתלותם
לשם ייבוש (ה). אבל לא יתלם במקום סמוך לתנור או להסקה.

יב. חיתולים שנרטבו במקצתם (ז) במי רגליים, וניכר בהם שלא לשם ייבוש
אחרי כביסה תולים אותם, מותר לתלותם לייבוש (ז). אם אמנם מתכוון
להשתמש בהם עוד בו ביום (זח) ואין לו חיתולים אחרים (ט). אבל לא יתלם
במקום סמוך לתנור או להסקה (מ).

יג. גם בגדים שאסור לתלותם לשם ייבוש, מותר להניחם או לתלותם במקומם
הרגיל (מא), ובלבד שלא יהא סמוך לתנור או להסקה (מב). אבל לא יתלם
על החבל שבאמבטיה וכדו', הואיל וגם רגילים לתלות שם את המגבות
הרטובות לייבושן (מג).

יד. כבסים שתלויים מערב שבת, אין צריך להסירם לפני כניסת השבת (מד).
וראה להלן סעיף יז.

5

c) Dry-cleaned clothes

Some contemporary Poskim contend that there is a basis for permitting one to hang a suit or coat (that became wet in the rain, etc.) in a bathroom or laundry room because it is common knowledge that such clothes are never laundered, but are only dry cleaned. Therefore, no one could suspect that they were cleaned on Shabbos, since wet laundering would ruin these garments.¹¹⁷

The same might be said of ladies' Shabbos attire. Although many ladies' garments are washable, it appears that Shabbos garments are almost never washed, but are dry-cleaned in the vast majority of cases. If this is true, it follows that if a woman was caught in the rain, she too is permitted to hang her Shabbos clothes to dry, even in a laundry room.¹¹⁸

There are prominent Poskim, however, who do not make a distinction between dry-clean garments and ordinary washables. They rule that dry-clean garments which became wet are not exempt from the restrictions of Mar'is Ayin. Therefore, one who adopts a stringent attitude on this question has basis for doing so.

It appears, however, that the consensus of most Poskim is to allow a lenient attitude on this matter.^{118a}

(Note: One may not fold garments on their original folds - see Makeh B'Patish, Chapter I; D/e, and Chapter IV;F.)

d) Hanging a wet raincoat

A wet raincoat may be hung out to dry in the laundry room (even if the coat is made of a moisture-resistant fabric), because it is obvious that the coat is not drying from a wash, but only from the rain.^{118b}

6

118a) כן שמעתי בשם הגרי"ש אלישיב שליט"א שלא קיבל הסברא להתיר שסוף כל סוף יש איסור מדברי חז"ל, ועוד דאפשר להניח שיש בגדים כעין אלו שאפשר לכבס כרגיל. גם היה מקום לדון בעצם תהליך של ניקוי יבש אם אינו כולל הרטבה כבמים. ע"כ הדברים ששמעתי משמו.

וכבר ביארתי לעיל מה שנלע"ד טעם נכון לדברי המקילים בבגדים אלו, וכבר דן בח"א ובמ"ב סי' ש"א ס"ק קס"ד שלא בכל אופן אסור חז"ל שטיחת בגדים וכמו"ש גבי בגדים שמלפפים בהם התינוקות שקורין "ווינדליין". ולענין מה שיש למיחש שיש בגדים כעין אלו שאפשר לכבס כרגיל, כבר הוכחנו לעיל בהערה 117 דלא אסרינן משום מראית עין רק בדבר שנעשה ברוב פעמים באופן האסור ובגדים אלו שאין הדרך לכבסן במים אפשר לצודד דליכא מראית עין עמ"ש שם.

ואם כל זה לא מלאיתי לבי לסתום הדברים להתיר בפנים הספר (אחרי ששמעתי בשם הגרי"ש אלישיב שליט"א להחמיר). עד שראיתי שמשמע מדברי הגר"ש אויערבך זצ"ל להקל בזה בששכה"ל פט"ו ס"ק קי"ט וע"ל הערה 117.

118b) ששכה"ל פט"ו ס"ק קי"ט (וע"ל הערה 117 בסוף).

7

פרק טו, כח — לו

לה. כל בגד שנרטב ממי גשמים אסור לתלותו כדי לייבשו (ק"ח). וכמבואר לעיל סעיף י, ובכלל זה גם מעיל-גשם, עשוי מבד או מצופה גומי * (ק"ט). אמנם לתלותו במקומו הרגיל — מותר (ק"כ), ובלבד שלא יתלהו סמוך לחום התנור או ההסקה (קכ"א). ואם אין לו בגד אחר, מותר גם לחזור וללבוש את הבגד הרטוב (קכ"ב).

(ק"ט) ושמעתי מהגר"ש

אויערבך שליט"א, די"ל שמותר לתלותו, הואיל ואין רגילים לשרותו וכי"ע יודעים שנרטב מהגשם, ועדיף טפי מחיתולים. (קכ) מהא דסי' שא במ"ב ס"ק קע"ה (והניחו על מקומו); ושמעתי מהגר"ש אויערבך שליט"א, דמותר לתלות בגד רטוב על קולב, דכיון שעושה כן כדי לשמור על הבגד, לית לן בה.

8

Folding the Laundry

ואלו קשרים פרק חמשה עשר שבת ק"ג

מתני' מקפלין את הכלים אפילו ארבעה וחמשה פעמים וימצינן את המטות מלילי שבת לשבת אבל לא משבת למוצאי שבת רבי ישמעאל אומר מקפלין את הכלים וימצינן את המטות מיום הכיפורים לשבת * וחלבי שבת קריבין ביום הכיפורים אבל לא של יוה"כ בשבת ר"ע אומר לא של שבת קריבין ביום הכיפורים ולא של יום הכיפורים קריבין בשבת: גמ' אמרי דבי רבי ינאי *לא שנו אלא באדם אחד אבל בשני בני אדם לא ובאדם אחד נמי לא אמרן אלא בחדשים אבל בישנים לא וחדשים נמי לא אמרן אלא בלבנים אבל בעבועים לא ולא אמרן אלא שאין לו להחליף אבל יש לו להחליף לא *תנא של בית רבן גמליאל לא היו מקפלים כלי לבן שלהן מפני שהיה להן להחליף אמר רב הונא *אם יש לו להחליף יחליף ואם אין לו להחליף ישלשל בבגדיו מתקף לה רב ספרא והא מיתחוי ברמות רוחא כיון דכל יומא לא קעביד והאידינא הוא דקא עביד לא מיתחוי ברמות רוחא *וכברתו מעשות דכריך וכברתו שלא היא מלבושך של שבת כמלבושך של חול

מקפלים כלים כו' . מכאן למדתו דאסור לקפל טליתות של כ"ה לפי שהם לורך מחר :

מתני' מקפלין את הכלים . בגדים כשפוסטן מקפלין מפני שמתרחקין מבינוסס ומתקמטין כשאין מקפלים : אפי' ד' וה' פעמים . כדי לחזור וללבוש בו ביום : מיוה"כ לשבת . כגון אם חל יוה"כ להיות בע"ס : קריבין ביוה"כ . שחל להיות כמולאי שבת : גמ' בשני בני אדם . כשמקפלין אותן מפשטין : קמטיהו ונראין כמתקנין : ישנים . קיפולן מתקנין יותר מן החדשים שהחדשים קשין מאליהו ואין ממהרין לקמוט : לטעין . קיפולן מתקנין :

אורח חיים שב הלכות שבת

בית יוסף

[א] מקפלין כרים בשבת לצורך שבת וכו'. משנה וגמרא

פרק אלו קשרים (שם ק"ג). וכתבו המוספות (ד"ה מקפלים) (א*) מכאן למדנו דאסור לקפל טליתות של צית הכנסת לפי שהם לורך מחר. וכתבו עוד (ד"ה אצל) דמסתפק ר"י אי קרי יש לו להחליף כשאין לו יפה כזה. והמרדכי (סי' שפח) כתב דלא מיתסר לקפל אלא בסדר קיפולו הראשון אצל שלא בסדר קיפולו נראה דמותר. וכתוב בכלבו

(סי' לא, לג ע"א) ועכשיו שנהגו לקפל כל הכלים אפשר דקיפול דידן לא דמי לקיפול שלהם שהיו קפדין מאד לפשט קמטיו ולהניחו תחת המכנס ולא כן אנונו עושים עכ"ל:

[ב] (א) הנוטל מן הבגד קסמין וקשרים הנשארים בו מן האריגה אם היה מקפיד שלא ללובשו עד שיטלם חייב חטאת: [ג] מקפלין כלים בשבת לצורך שבת ללובשן בו ביום. ודווקא באדם אחד (ד) אבל בשני בני אדם לא דהוי תיקון טפי. ואפילו באדם אחד (ה) (ו) דווקא בחדשים דהיינו כל זמן שלא רוחצו ולבנים שאין הקיפול מתקנם כל כך והוא שאין לו להחליף. אבל ישנים (ז) או צבועים או שיש לו להחליף אסור:

הלכות שבת סימן שב

ג 'מקפלים כלים בשבת (יב) לצורך

שבת (יג) ללבושם בו (ו) [ו] ביום. ודווקא (יד) באדם (אחד). ובחדשים שעדין (טו) לא נתקבסו, (טז) ולבנים, (יז) ואין לו להחליף; ואם חסר אחד מאלו התנאים, אסור. ויש מי שאומר דלקפלו שלא בסדר קפולו הראשון (יח) מתר בקל ענין, (יט) ונראין דבכ"ו:

ג (יב) לצורך שבת. דאם אין מקפלים, וגיילים שמתקמטים: (יג) ללבושם בו ביום. ולכן (יד) אסור לקפל

הטלית, אף-על-פי שמצות ציצית כל היום וכול להתעטף בו, מפל מקום בין שאין בדעתו להתעטף בו אסור, (טו) אם לא במקום שנהגו להתעטף בטליתות במנחה: (יד) באדם אחד. אבל לא בשני בני-אדם, משום דבשנים מתפשטין הקמטים ונראה כמתקן מנא; (טז) ואם מקפל על הספסל דינו כמקפל בשנים: (טז) לא נתקבסו. לפי שכל שלא נתקבסו הם קשים ואין ממהרין לקמט, ואין חשוב הקפול תקון כל-כך עד שיהיה נראה כמתקן מנא: (טז) ולבנים. דבצבועים הקפול מתקן יותר: (יז) ואין לו להחליף. אבל אם יש לו להחליף (יח) כגד אחר לשבת,

(יח) אף-על-פי שאין גפה כזה, לא התירו לו לקפלו, וכל-שכן אם אין דעתו ללבוש כלל בו ביום דאסור, וכנ"ל בסעף-קטן יג. ומפל מקום ביום-טוב שחל בערב-שבת מתר לקפל טליתו כשפושטו אם היא חדשה ולבנה, אף שאין דעתו ללבוש בו ביום, והינו כשעשה ערובי-תבשילין, דאי לאו הכי הרי אסור לו להכין לצורך מחר, כן כתב באלהי רבה; אבל בחדושי רבי עקיבא איגר הוכיח, דאף בלא הניח ערובי-תבשילין שרי אם היא סמוכה לשבת: (יח) מתר בקל ענין. שאין לקפול זה שום קיום (יט) ואין באן מחזקן כלל, ולפיכך מתר אפלו אין בו אהד מאלו הד' פ'רטים, (כ) ואפלו אין דעתו ללבוש בו ביום: (יט) ונראין דבכ"ו. וכן סתמו האחרונים לדינא. ומפל מקום מי שרוצה להחמיר על עצמו (כא) שלא לקפל כלל, ודאי עדיף [מחה"ש]. מציעין (כב) את המטות (כג) מלילי-שבת לשבת, ולכתחלה טוב יותר שיציע מערב-שבת, אבל אין מציעין משבת למוצאי-שבת. ומפל מקום אם המטה עומדת בביתו והוא דבר מנגה ובזיון לשבת שיעמד כה, מתר להציע, דמקרי צורך שבת [מ"א וש"א]:

פרק טו, לו — מו

מג. אסור לגהץ כל בגד בכל צורה שהיא (קמז).

מד. אין לקפל בגד או מפה וכדו' בקיפולו הקודם אלא אם כן יתקיימו כל חמשת התנאים הבאים (קמז):

- (א) שיהא הקיפול לצורך השימוש בבגד באותו היום (קמז);
- (ב) שיהא הבגד חדש, שלא נתכבס עדיין;
- (ג) שיהא הבגד לבן ולא צבעוני;
- (ד) שאין לו בגד אחר הראוי ללובשו או להשתמש בו בשבת, גם אם בגד זה אינו יפה כמו הראשון (קמז);
- (ה) שהקיפול ייעשה על ידי אדם אחד בלבד, ללא עזרת אחר (קמט), ומבלי לשים את הבגד בשעת הקיפול על גבי שולחן וכדו' (קנ).

מה. לפיכך, לא יקפל אדם את טליתו בקיפוליה (קנא), לא יקפל מפת שולחן וכדו', אם לא בתנאים דלעיל סעיף מד, וגם לא יקפל את מכנסיו, אבל מותר לתלות אותם בו, ואם מתקפלין מאליהן, לית לן בה (קנב).

מו. מותר לקפל כל בגד שלא בקיפולו הקודם (קנג) ויחזור ויקפלו אחרי צאת השבת בקיפולו הרגיל (קנד), וכן מותר לקפל בגדים שאין קיפולם ניכר בהם (קנה), כגון בגדים עשויים גומי או ניילון (פלאסטיק) או דברי סריגה, ומותר לקפל כבסים שנתייבשו, אם אין כוונתו לקיפול הבגד, וגם אינו מקפיד על צורת הקיפול אלא כוונתו להקל על סידור הבגד במקומו (קנו), וכל אלה מותרים גם אם אינו מתכוון להשתמש בבגדים המקופלים בו ביום (קנז).

תשובות

סימן שב

פסקי

12

להחמיר כמשמעות השו"ע, מ"מ יש ללמד זכות, לאלו שאין מכבסין אותם בבית אלא בניקוי יבש שמחזקים את הקמט הראשון ביתר שאת, ודינם כחדשים, וכבגדים שלנו אין הַכְדָּל בין צבוע ללבן, שהרי גם בצבועים קיים הקמט כמו בלבן. ועוד דמכנסיים אלו ע"י אחיזה אחת לעומת הרגל מתקפל היטב בלא שום תוספת מעשה לצורך הקיפול.

ולקפל בגד המיוחד לשבת (כגון טלית) לצורך שבת הבאה יש¹⁹ אוסרים ויש²⁰ מתירים (והיינו כשנתקיימו שאר התנאים המבוארים, שהבגד חדש שלא נתכבס עדיין, והבגד לבן וכו'). ובענין הכנסת אימום לתוך נעל - עיין סי' ש"ח אות ט"ו.

פרטי דינים בענין קיפול בגדים

ד. סעי' ג', שו"ע: ואם חסר אחת¹⁴ מאלו התנאים אסור. יש¹⁵ שכתבו שקיפול אסור רק אם מטרתו לשם תיקון הבגד, אבל להעמידו במצב הרגיל לשימוש, אף שמונע קמטים עי"כ מותר, לכן מותר לסדר צוארון של חליפה וכדו', או כפל של מכנסיים, מגבעת שנחמטה, וכן¹⁶ מותר כשפושט החליפה לסדרו כתף על כתף או לתלותו על קולב, וכן¹⁷ מותר להכניס שטריימל לקופסא המיוחדת לו אף שמייפהו בכך.

ומה¹⁸ שהמונים מקילים לקפל המכנסיים הארוכים העשויים בקמט, ודאי לכתחילה יש

חיי הלכות שבת / פללים מד, מה-מו אדם תמט

13

כד בגד לכן וחדש, דהינו: כל זמן שלא נתכבס ולבש אותו בשבת ודעתו לחזור ללבשו בשבת זו ואין לו אחר, מתר לקפלו באדם אחד, דאז אינו תקון כלי כל כך. אבל אם כבר נתכבס פעם אחת דהוי כבגד ישן, או כבגד צבוע, או אפלו לכן וחדש אלא שיש לו בגד אחר שיוכל ללבשו, נאפלו אינו יפה פראשון, או בשני בני אדם שאז מתקפל בטוב, או אפלו באדם אחד אלא שמקפל על השלחן או ספסל דאז הוי בשני בני אדם — אסור לקפל, דדומה לתקון מנא. ודוקא כדרך קפולו הראשון אסור. אבל אם מקפלו שלא כדרך קפולו הראשון, הכל מתר. ודוקא שרוצה ללבשו בשבת, דאם לא כן הכל אסור:

14

F) Folding linens and garments

One may not fold most garments on their original folds on Shabbos or Yom Tov because this improves the appearance of the garment.¹⁵⁹ The act of folding has the appearance of Makeh B'patish, and is therefore Rabbinically restricted.¹⁶⁰

One is not permitted to fold his Tallis on the original folds after the Shabbos davening. One may also not fold a pair of trousers on their original folds. However, he may hang the trousers on a hook or on clips even if they fall into the existing creases on their own.¹⁶¹

